

VASÁR NAP

Ára 20 fillér

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
„Falú” Országos Földművelésügyi Osztály.
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Égész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 42. szám.

Vasárnap, október 11

Gyengülnek a falu védőbástyái.

Irta: Szekeres László.

Azt mondják: nem zörög a haraszt, ha nem fuj a szél. És ez igaz, mert nincs okozat ok nélkül. Aki a lapokat olvassa, rögtön észreveszi, hogy valahonnan fuj a szél. Hasábokat írnak tele — sürgetve a rendszer-változást — a gyáripar, a kereskedelem és a bankok nehéz helyzetéről.

De arról is, hogy a tőke egyik országból a másikba menekül. Fut az arany és nincs nyugta. Űzi, hajtja a rossz lelkiismeret.

Nyomában országos bukások, nemzetek rémülete és bizonytalansága menetel. Közben pedig a tőke azt is megmutatta, hogy nem érdekli semmi más, csak a könnyörtelen haszon.

Azt is halljuk, hogy leállnak a gyárak, kialudtak a kazánok, némák a kémények és a dolgos munkáskezek százazrei tétlenül állnak. Kenyérigond, ruha, adó, fűtetlen szoba és a megélhetés szörnyű réme jár előttünk.

Elismerjük, hogy a gazdasági és szociális bajok hihetetlenül megszapordtak. Elismerjük, hogy a tél küszöbén minden tétlen munkáskez, pangó kereskedelem és a munkanélküliek egyre duzzadó tömege már országos veszedelem.

Éppen azért hirdetjük, hogy az illetékes tényezőknek most legelső kötelességük tettekkel kijönni, amelyek megindítják a gyárakat, az ipart, a kereskedelmet és foglalkoztatják azokat az embereket, akiket önhibájukon kívül leállított az élet.

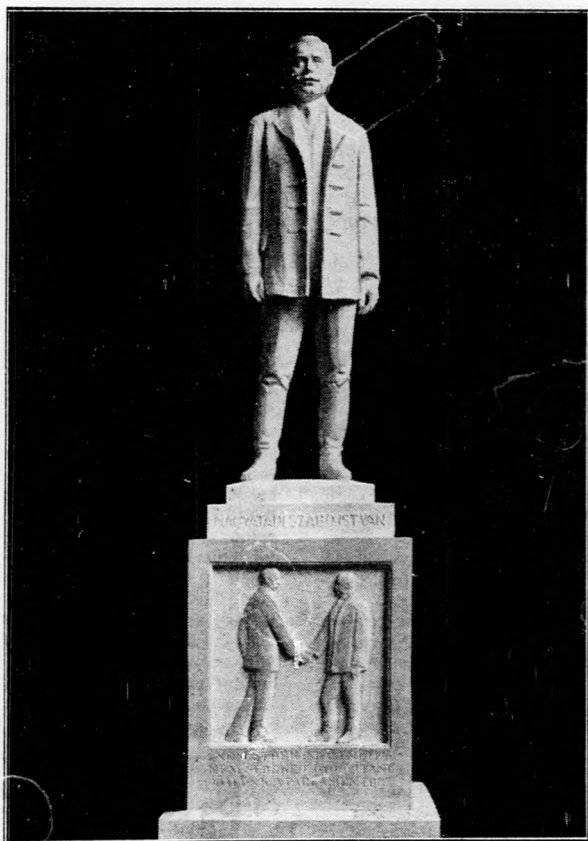
Egyet azonban mégis meg kell mondanunk. Alig esik egy-egy szó a magyar mezőgazdaság megsegítéséről. Ugy elhallgatják, mintha ennek az országnak nem a föld volna a fundamentuma.

A kicsi barázdák nagy gondjairól nem igen beszélnek. A magyar falu, a magyar föld, a gazda és a munkásember szörnyű vergődését nem igen veszik észre. Szavuk sincs, mikor a pusztuló magyar mezőgazdaság mentevárát, az amugyis soványan táplált földművelésügyi minisztériumot megnyirbálják és erőtlenné teszik. Nem jajdulnak fel, amikor a kék ceruza egymásután teszi életképtelenné kitűnő intézményeinket. Sőt elérkezettnek látják az időt, hogy rohamra menjenek a falusi nép gazdasági véd-

bástyái, a szövetkezetek ellen. Nekifeküdtek az ország legnagyobb agrárintézményének, a Faluszövetségnek is, hogy vértelenné tegyék, kezeit lekössék az ország népének, a falusi sok millió gazdának, iparosnak, kereskedőnek, földmives szegénységének, intelligenciájának és vezetőinek ezt a gyönyört, hatalmas építményét, amely 11 esztendővel ezelőtt Nagyatádi Szabó Istvánok, Mayer Jánosok, Rubinek Gyulák és Schandl Károlyok tettekeszségéből és a falusi milliók vérmezői akaratából teremtdött meg. Pedig ha ezek az intézmények kidőlnek, akkor a magyar falu kitartásának, összetartásának és védelmének vonala olyan csorbát kap és olyan részt szenved a szörnyű gazdasági válságban, amire még gondolni sem merünk.

Ha valaha szükség volt arra, hogy a falu mentevárát erősítsük, úgy talán ma leginkább. Ide kell minden tudást, akaratot és tehetséget sorompóba állítani, mert a falvak sokasága bizik benne és szüksége is van rá.

De könnyű a betegnek jótanácsot adni, ha egészségesek vagyunk. Nehéz azonban, ha magunk is betegségeben szenvedünk. A falu védő-



A Nagyatádi Szabó István szoborpályázat pályanyertes műve.

Szentgyörgyi István szobrászművész alkotása.

serege pedig mélysegesen súlyos helyzet előtt áll.

Eppen azért úgy gondoljuk, hogy a vezérek minden gondolata az legyen: megerősíteni, harcra felkészíteni védőszerveit, mert aki gyengíti a fenti intézményeket, az a falut teszi védtelenné. A védtelen falu pedig nem tud megállni a saját lábán.

Azt az időt éljük, amikor tapasztalt apostolok kellenek újra a falvakba, hogy bizakodó lelkiületet teremtsenek, hitet a csüggedés helyett és akik nyomán az önző érdekeket a megértés és összedolgozás váltja fel. Ma ez a kötelessége elsősorban minden magyarnak. Egész emberek kellenek a falu védgátjaira, mert a hullámok erősen ostromolják.

A falu mentőharcát addig kezdjük meg, amíg a bal felé sodródás miatt késő nem lesz. És a falu várja a biztató szót, várja a helyes irányt. Siessünk tehát a védőszervek kiépítésével, nehogy az elégedetlenség és a keserűség úgy hordja le a falusi milliók bizakodó hitét, — a rendszerváltozást hangoztatók örömére, — mint ahogy a zápor szokta a domb oldalát.

A Népszövetség szakértő bizottsága Budapesten.

A Népszövetség pénzügyi osztályának igazgatója, *Loveday*, továbbá a Népszövetség titkárságának több tagja október hó elsajén Budapestre érkeztek. Előttük egy nappal érkezett meg *Royal Tyler*, a szakértőbizottság tagja, aki *Jeremias Smith* népszövetségi főbiztos helyettese volt annakidején. A szakértőbizottság többi tagjai — számszerint hatan — október hó 7-én érkeznek a fővárosba. Addig *Royal Tyler* és *Loveday* előkészítik a szakértőbizottság munkáját.

Horthy Miklós Kormányzó Ur az inségesekért.

A Kormányzóné Öfóméltósága által megindított országos inségenyhítő akció céljaira *Horthy Miklós Kormányzó Ur egy vagon búzát* ajánlott fel és egyuttal egy-havi tiszteletdíjának megfelelő összeget: *tizezer pengőt* utalt át az akció számára.

Esterházy Pál herceg a Kormányzó Ur feleségének segélyakciója részére *6300 család között való szétosztásra 6300 köbméter fát, 250 métermázsza lisztet, 100 métermázsza burgonyát és 24 darab hizott sertést* adományozott. A herceg, aki jótékonyágának már több ízban tanujelét adta, ezuttal is példaadóan mutatta meg, hogy a nyomorúság enyhítése a mai időkben nemzeti kötelesség.

Szerencsétlenség a koldi szénbányában.

Borzalmas szerencsétlenség történt szeptember hó 28-án, este kilenc órakor a *Vác* mellett lévő koldi szénbányában. A szénbánya egyik tárnájában, 114 méter mélységben nyolc bányász dolgozott *Toman Ferenc* vágár vezetésével. Alig láttak munkához a bányászok, amikor hatalmas robbanás hallatszott és a következő pillanatokban vastag vizsgár ömlött a tárnába, amely eloltotta a lámpákat. A sötétségben csak három bányász érte el a tárna kijáratát, míg a többieket elborította a vízárdat és odaveszttek. A három megmenekült bányász: *Tolner János*, *Furák Pál* és *Dóczy József* jelentése után azonnal megindultak a mentési munkálatok, de a tárna mélyén maradt hat bányász: *Toman Ferencet*, *Kovács Jánost*, *Mirli Mihályt*, *Fehér Pált*, *Hankó Jenőt* és *Dóczy Istvánt* már nem lehetett megmenteni.

Megállapították, hogy a katasztrófát bányalégrobbanás okozta s a robbanás következtében talajvíz hatolt a tárnába, amelyben a szerencsétlen bányászok megfulladtak. A koldi szénbányában már husz évvel ezelőtt is hasonló szerencsétlenség történt.

Az Egységspárt sérteflen.

Festetic Sándor gróf országgyűlési képviselő meghívására, október hó elsajén több, mint hetven egységspárti képviselő gyűlt össze vacsorára, annak igazolására, hogy a párt egysége — az ellenzéki oldalról terjesztett híresztelésekkel szemben — sérteflen.

A vacsorán *Festetic Sándor* gróf szólalt fel először. Az ország minden részében — mondotta — erősen dolgozik az ellenzék és lassanként bele akarja csepegtetni a népbe azt a gondolatot, hogy ennek a pártnak az egysége megingott. Örülök, hogy itt a mai estén megmutathatjuk, hogy ennek a pártnak a lelke egységes és erős sziklaszilárd alapokra van felépítve. Hogy itt összejöttünk, vissza kell emlékeznünk arra a férfira, *Bethlen Istvánra*, akinek a vezetése mellett haladtunk és dolgoztunk. *Poharamat emelem a mi vezérünkre, Bethlen István grófra.*

Az éljenzés és taps csillapultával *Pesthy Pál*, az Egységspárt elnöke szólalt föl. Kétségtelen, — mondotta — hogy igen nehéz helyzetbe jutottunk. Még sem tudom elfogadni azt a hangulatot, amelyet egyesek előszeretettel igyekeznek kelteni és amelynek tendenciája, hogy a múlt tiz esztendő volt az, amely az országot ide juttatta. Mi, magyarok rossz időkben éltük át ezt a tiz esztendőt és látjuk, hogy azok az államok, amelyek jó állapotban élték át az időt, ugyanebben a betegségben szenvednek, mint mi. Állítom mindenkiével szemben, hogy ennek a pártnak az egysége és összefogása egyedül az az erő, mely ennek az országnak sorsát továbbra biztosíthatja és megerősítheti. Sok mindenről beszélnek. Elsősorban túlköltekezésről. Költekezés volt és annak meg kellett lenni. De nem volt túlköltekezés. A leromlott országnak minden emberét kenyérrrel, munkával, étellel el kellett látni. Nem volt hiábavaló, amit elköltöttek és nem volt pazarlás. Tekintélyben, kulturában, emelkedettségben az elmúlt tiz esztendő alatt nyertünk annyit, ami elég volt ahhoz, hogy a csonkaország életét továbbra biztosítsuk. Ennek az árát fizettük mi meg. Ehhez járultunk mi hozzá.

Zajos éljenzéssel fogadták *Pesthy Pál* beszédét, majd *Andaházi Kasnya Béla* javaslatára elhatározták, hogy táviratilag üdvözlik *Károlyi Gyula* gróf miniszterelnököt és a párt vezérét, *Bethlen István grófot*.

Csizmadia András hangoztatta, hogy a szélsőséges elemek erősen dolgoznak a vidéken, de a párt összetartása és munkája meg fogja akadályozni, hogy ismét a felforgatók kerüljenek előtérbe.

Gáspáry Elemér hangoztatta, hogy az Egységspártban van az igazi erő és a megújulásnak ebből a pártból kell kiindulnia.

Ángyán Béla arról beszélt, hogy a közvélemény mindenért mesterséges befolyása alatt azt a férfit kezd felelőssé tenni, aki ennek a pártnak élén áll. Azok, akik most őt felelőssé akarják tenni, elfelejtik, hogy van itt egy kis válság is. Amikor egy embert felelőssé akarnak tenni a helyzetért, csak arra emlékeztetek, hogy 1918-ban a keserűséget szintén egy férfival szemben akarták éreztetni. Én nyiltan ki merem mondani, hogy nem *Tisza István* bukott el akkor, hanem az ő személyn keresztül megbukott a haladó szellemű konzervatív politika, megbukott a parlamentáris kormányzás lehetősége, miután szétszéledt az a párt, amelynek ezt biztosítania kellett volna. Jelet látok ebben, hogy egy férfival szemben bizonyos dolgokat ki akarnak élelni. Ez jelentheti egy férfit a keresztül annak a politikának megtámadását is, amelyet ez a párt képvisel. Memento ez arra, hogy bizonyos nemzet- és társadalomellenes mozgalom van, másféle tendenciával, mint amit hirdetnek. *Bethlen István* jól látta és átérezte ezt és talán itt van az oka annak, hogy ő félreállt, nehogy egy gyűlölet-hullám vegye körül. Ez az ő félreállása előrelátó, bölcs hazafias cselekedet volt.

Végül *Bethlen Istvánra* üritette poharát.



„Baromfítömő-készülék“- kel

egy perc alatt tömhet és a fulladás ki van zárva és a jószág nem törődik. Sok időt nyer és könnyedén dolgozhat. Olcsó. Ha iz libát kitömött, már meg térült az ára. Kérje a 2. sz. árjegyzékét ingyen. Cím: **KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.**

„Meg kell torolni a falusi nép ellen irányuló kegyetlen hitelfelmondásokat”,

kivánta Schandl Károly a 33-as bizottság ülésén. — Állásfoglalások a boletta ellen. — Akinek évi 2000 pengő vagy ennél kisebb jövedelme van, nem fizet szükségadót.

A 33-as bizottság szeptember hó 30-iki ülésén a szénkészlet zavartalan ellátásáról szóló rendelet-tervezet került tárgyalásra. *Temesváry Imre* előadó hangsúlyozta, hogy a kormány a kőszén, barnaszén, brikett és kokszt behozatalát engedélyhez köti, a szénellátás irányítására miniszteri biztost állít, minden visszaélést két hónapig terjedő elzárással büntethető kihágásnak minősít, minden erejével meg fogja akadályozni a szénárak felemelését és a háztartási szénellátást semmiféle korlátozásnak nem lesz alávetve. Ezekre az intézkedésekre szükség van azért, hogy az évi 126.000 vagonra rugó szén- és kokszt behozatalt korlátozzuk és a magyar munkáskezeket foglalkoztató hazai széntermelést fokozzuk.

Kencz Béla kereskedelemügyi miniszter hangsúlyozta, hogy a hazai szén mennyisége és minősége megfelel az ország szükségleteinek. A hazai szén termelésének fokozását szénbányáink vállalták. Ez a többtermelés meg is indult. A hazai szén többtermelése a családtagokkal együtt 16.000 embernek ad kenyeret.

A vita során *Szterényi József* báró gondoskodást kívánt a hazai szénárak emelésének lehetetlenné tételéről. *Schandl Károly* a hazai tüzfatermelés fokozását szeretné előtérbe helyezni. *Örffy Imre* alacsonyabb szénárakat kíván. *Rubinek István* a fakitermelési korlátozások enyhítését kéri. *Csizmádia András* hasonló szellemben szólalt fel. *Chorin Ferenc*, *Biró Pál*, *Wolff Károly*, *Esterházy Mór* gróf, *Pap Géza* báró felszólalása után *Kencz Béla* kereskedelemügyi miniszter hangsúlyozta, hogy a fennálló kereskedelmi szerződések egyikőbe sem ütközik a szénbehozatal korlátozása, sőt azt várhatjuk, hogy a jövőben a szénbehozatal megengedése ellenében mezőgazdasági kivitelünk terén engedményeket érhetünk el. A belföldi szén drágulásától nem kell tartani.

Irády Béla földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy az ország faszükséglete évi 275.000 vagon; ebből körülbelül 165.000 vagon képes biztosítani a hazai termelés, tehát mintegy 110.000 vagon külföldi fát kell behozni. Ha már most bizonyos mérsékelt túlhasználatot engedünk és azt a túlhasználatot szétosztjuk a vágásfordulókra, akkor nem áldoztuk fel az erdőgazdaság jövőjét és mégis emeljük a hazai termelést.

A bizottság a rendelet-tervezetet elfogadta. A rendelet a *Budapesti Közlöny* (hivatalos lap) október hó elsejéi számában jelent meg. A kereskedelmi miniszter szénellátási miniszteri biztossá *Tóth Tihamér*, MÁV, felügyelőt nevezte ki.

A mezőgazdasági program a 33-as országos bizottság előtt.

A 33-as országos bizottság október hó elsejéi ülésén a földművelésügyi kormányzat gazdaságpolitika tervei tárgyalták. *Schandl Károly* arra kérte a kormányt, adjon utasítást a közgazdasági közegeknek, hogy a kisgazdák ellen irányuló indokolatlan és brutális hitelfelmondásokat, megtorlás céljából, hozták a Pénzügyi Központ tudomására. A termésbeesést optimistikusnak tartja, bár nem lehetetlen, hogy az orosz élelmiszer elmaradása következtében később árjavulás fog bekövetkezni. A gabonakivitel állandó diplomáciai érintkezés útján biztosítani kell, erre az olasz, osztrák, cseh és francia megállapodás lehetőséget nyújt. A gabonatermelés minőségi fejlesztésére továbbra is törekedni kell s az állattenyésztésre az eddigénél is nagyobb súlyt kell fordítani. Főleg a baromfi- és tojásipar terén vannak lehetőségeink, kivált Németország felé. A gabonaintervenció negyven-ötvenmillió pengőt hozott mezőgazdaságunknak azaz, hogy egész éven át magasabb színvonalon tartotta az árakat. Ki kell használni azt a körülményt is, hogy csaknem az egyetlen ország vagyunk, ahol a burgonyának nem lépett föl és így több értékesi burgonyát kell termelnünk. Valószínűk az agrár-export a legerősebb támasza, ezért a termelés helyesirányú átszervezésére intézkedéseket kell hozni. A Futurát indokolatlanul támadják a vásárlásokért, mert az állam megbízásából bonyolította le a vételket. Jobban jártunk volna, ha még májusban adtuk volna el a gabonát, azonban a kormány a rossz termésjelölések következtében a nyáron jobb árakat várt.

Somssich László gróf sajnálatosnak tartja, hogy kereskedelmi szerződéseinknél mindig a rövidebbet húzzuk, a német szerződés például egyáltalában nem funkcionál. A földművelésügyi miniszter expozéjából nem látja, hogy a kormány milyen intézkedésekkel akarja a mezőgazdaság jövedelmezőségét fokozni.

Sigray Antal gróf helyesli azt a tervet, hogy tengerivel több területet vessenek be és a búzatermelést csökkentik. Ugyanakkor azonban meg kell szüntetni a boletta-intézményt, mert ez a buza termelésére sarkalja a gazdát. Ne csak a Futura által emelt búzát bocsássák a gazdák rendelkezésére, de tegyék lehetővé, hogy a gazdák maguk is denaturálhassák a búzát és azt boletta nélkül hozhassák forgalomba. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy tengeritermésünk csak december közepén használható föl és addig behozatalra szorulunk. Ha a buza nagyobbértékű takarmányozását lehetővé tesszük, akkor tengeriimportunkat csökkenthetjük. Minden vagon denaturált buza egy vagon árpát, zabot, vagy tengerit tesz feleslegessé, úgy, hogy az utóbbiak exportelőre kerülhetnek kombinációba. 7—9 pengős buza helyett, 13—14 pengős árpát, zabot, vagy tengerit exportálni előnyösebb volna.

Pallavicini György örgróf azt várta, hogy a földművelésügyi miniszter bejelentje a boletta-rendszer elejétét, mert az mesterséges ellentétet teremtett egyrészt a kisgazdák között, akik előnyeiben nem részesültek, másrészt a nagygazdák között. Egészen másképp érintette a boletta a takarmánytermelő Dunántúlt, mint a gabonatermelő Duna—Tisza között és az Alföldet. Az állami birtokok ráfizetéssel járnak, azokat egyesíteni kellene a földművelési miniszter felügyelete alatt. A vadászterületeket szintén nyilvános tárgyaláson értékesítsék.

Nagy Emil kifogásolta, hogy a baromfitermesztési segélyeket, illetve olcsó kölcsönöket egyes kiválasztott egyének között osztották szét. *Lillafüredet* magánvállalatba kell adni. A boletta eltörlését sürgette s felhívta a kormányt, hogy törvényjavaslattal akadályozza meg, hogy a gazdák vagyona elköltövegyeljen.

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter kijelentette, hogy a népvédelem kérdését a hitel ügyével összhangba kell hozni. Tárcája körében minden olyan intézkedést megtett, amely lehetővé teszi, hogy az indokolatlan árverésektől megkíméljék az adósokat.

Szterényi József báró sürgeti, hogy a baromfitermesztést állami támogatással fejlesszék. Felhívta a figyelmet a buda-



A német-francia kézfogas.

Az első sorban állók balról-jobbra: Curtius dr. német, Briand francia külügyminiszterek, Laval francia miniszterelnök, Brüning német birodalmi kancellár. Képünk a francia államférfiak fogadtatását ábrázolja Berlinben.

pesti tejkérdés rendezésére. Helyteleníti a bornak szeszgyártásra való felhasználását, mert hektoliterenként 105 pengővel többé kerül, mint a melaszból, vagy répből való termelés. A szőlősgazdák támogatására más módot kell találni.

Lakatos Gyula a kamatszóra egyik okát a vidéki pénzintézetek túlságos létszámában látja, ezért kénszerregegyesülés, vagy egyéb intézkedés útján ezt a létszámot le kell szorítani.

Ezután a vitát félbeszakították és Vargha Imre pénzügyi államtitkár bejelentette, hogy a **szükségadót** a bizottság kívánságához mérten módosították, még pedig úgy, hogy a **létmínimumot kétezer pengőben állapították meg. Évi kétezer pengő jövedelemig tehát nem kell szükségadót fizetni.**

A bizottság legközelebbi ülését október hó 7-én tartja.

Egy millió pengőt főrltek a kereskedelmi minisztérium költségvetéséből.

A 33-as országos bizottság által kiküldött **hatosbizottság** szeptember hó 29-én befejezte a **kereskedelmi tárca** és az ehhez tartozó üzemek 1931—32. évi költségvetésének tárgyalását és az általános rendelkezések értelmében a személyi járandóságoknál végrehajtandó megtakarításokon kívül **1,040.000 pengő törlesztést határozta el.**

A bizottság részletezően foglalkozott a tárca körébe tartozó üzemeknek és pedig az **Államvasutaknak, az Állami Vas-, Acél- és Gépgyáraknak, valamint a posta, távíró és távbeszélő hálózatokkal.** Az Államvasutak kezelésében, a bizottság véleménye szerint, továbbmenő megtakarításokat lehet elérni **üzletvezetések, műhelyek összecsovánásával,** aminek a pénzügyi hatása csak későbbi időpontban jelentkezik. Az **Állami Vas-, Acél- és Gépgyárakra** vonatkozóan megállapította a bizottság, hogy azok vagy lényegesen leépítendőek, vagy pedig hasonló üzletkörű magánvállalkozásokkal való fúzió útján kell megfelelő jövedelmezőségükről gondoskodni. Az **utépítési programot,** tekintettel arra, hogy már az 1932. évre is szerződéses kötelezettségek állanak fenn, a kedvezőtlen pénzügyi helyzet ellenére is **folytatják.** A budapesti tervezett új hidak tekintetében azonban arra az állásponton kellett a bizottságnak meggyőződnie, hogy ezek a munkálatok a **Boráros-téri híd részletterveinek befejezésén túl ne folytattassanak.**

Fél millió pengő főrlés a külügy-minisztériumban.

A **hatos bizottság** október hó elsején a külügyi tárca 1931—1932. évi költségvetését tárgyalta és a külügyminiszterrel egyetértésben **584.300 pengő megtakarítást határozott el az illetmény-csökkenésen felül.** Tudomásul vette a bizottság a miniszternek azt a szándékát, hogy **egybes költségvetésben a költségvetés tisztviselőket már a legközelebbi időben központi szolgálatra rendeli be,** ami által, a külföldi illetmények nagyobbak lévén a bel-földiekénél, szintén fog némi megtakarítás előállni. A bizottság ezzel az intézkedéssel a külföldi szolgálat leépítését nem tekinti befejezettnak és felkérte a külügyminisztert, **foglalkozzék az azal a kérdéssel, mennyiben volna az ország érdekeinek sérelme nélkül a külügyi szolgálatban szervezeti változtatások útján további megtakarítások elérhetőek.**

A Kormányzó Ur a sárospataki főiskola ünnepségén.

Október első napjaiban ünnepelte Sárospatak népe a híres főiskola alapításának négy százötven évvel ezelőli jubileumát. A nevezetes évforduló alkalmából díszes ünnepélyek színhelye volt az ősi diákváros. A jubileumi ünnepségekre október hó 1-én Sárospatakra érkezett **Horthy Miklós Kormányzó Ur,** akit **Petri Pál és Szűly Kálmán** államtitkár fogadott. A Kormányzó Ur megjelent az ünnepi istentiszteleten, amely után a kollégiumba hajtattatott és lakosztályának ablakából végignézte a pataki diákság történelmi felvonulást. A színpompás felvonulás után a Kormányzó Ur **Ernszt Sándor** vallás- és közoktatásügyi miniszter társaságában megjelent a főiskola angol internátusának felavatásán, majd pedig a konviktusban adott ünnepi ebéden. Az államfő este különvonatán tért vissza a fővárosba.

A főiskola jubileumi ünnepségei alatt leplezték le a kollégium kertjében **Kazinczy Ferenc, Kazinczy Lajos és Lorántffy Zsuzsanna** szobrait.

A jubiláris főiskola két tanárát, **Trócsányi József dr.** teológiai tanárt és **Elekes Imre** főgimnáziumi igazgatót a Kormányzó Ur elismerésével tüntette ki.

Vannak olyan vidékek, melyeknek lakosságáról egész télen gondoskodni kell.

Szeptember hó 28-án és 29-én a főispánok, alispánok és polgármesterek bevonásával értekezlet volt a belügy-minisztériumban. Az értekezleten megjelent vitéz **Keresztes-Fischer Ferenc** belügyminiszter, **Iványi Béla** földművelésügyi miniszter és **Ernszt Sándor** népjóléti miniszter. Az értekezlet a **gabonaellátási akcióval** és az egyéb jótékonykíséletekre vonatkozó elvi megállapodások kérdésével foglalkozott. A főispánok, alispánok és polgármesterek előterjesztették a napirenden levő kérdés megoldásához szükséges adatokat, amelyekből megállapítható, hogy bár a helyzet súlyos, a **kormányzat módjában fog állani a támogatásra szorultak helyzetének enyhítése.** A rendelkezésre bocsátott adatokat az illetékes minisztériumokban sűrűn feldolgozzák és ennek a munkának az alapján állapítják meg az akció részleteit.

Iványi Béla földművelésügyi miniszter az értekezlet után a következő nyilatkozatot tette:

— Vannak olyan vidékek, ahol elég **egy hónapi** segítség, de vannak olyanok, ahol **két,** esetleg **három hónapi segítségre** lesz szükség a tél folyamán. Sajnos, vannak olyan vidékek is, amelynek lakosságáról az **egész télen át kell gondoskodni.**

— Az eddig hallottak szerint több vármegyében csak egyes községekre kell kiterjeszteni az inségakciót, de van vármegye, ahol egész járásokat kell támogatni s alig egy-két olyan vármegye, ahol a vármegye egész területén kell az inségakciót lefolytatni.

A MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTÉK

XXVII. játéka október 16-án veszi kezdetét.

Összesen csak 84.000 darab sorsjegy bocsájtatik ki, mely mennyiségből 42.000 sorsjegy feltétlen kihuzatik, tehát minden második sorsjegy nyer.

A főbb nyeremények: 500.000, 300.000, 200.000, 100.000, 50.000, 40.000, 30.000 P. stb. A sorsjegyárak: Egész sorsjegy 24 pengő, fél sorsjegy 12 pengő, negyed sorsjegy 6 pengő.

Igen tisztelt előfizetőink figyelmébe ajánljuk a régóta fennálló és jó hírnévnek örvendő

BELVÁROSI VÁLTÓÜZLET RT.
VI., Teréz-körút 37. (Telefon: Aut. 22-3-29)

főarúsító intézetet, mely intézetnél a lefolyt játékokban több főnyereményt csináltak.

Igy ezen intézetnél nyerték a **200.000 pengős** főnyereményt a 3871 számmal, a **30.000 pengős** főnyereményt a 26.472 számmal, a **30.000 pengős** főnyereményt a 76.683 számmal, a **20.000 pengős** főnyereményt a 60.305 számmal, a **15.000 pengős** főnyereményt a 43.970 számmal és a **10.000 pengős** főnyereményt a 865 számmal.

Igen tisztelt előfizetőink részére küldöttünk fenti cég útján megrendelési lapokat és mindenki saját érdekében cselekszik, ha megfelelő mennyiségű sorsjegyet minél korábban biztosít magának e cégnél.

Ne felejtse el senki, hogy sorsjegy nélkül nyerni nem lehet és már csak ezer ember köszönheti boldogulását annak, hogy felhívásunkat és tanácsunkat sorsjegyvetélre készséggel követte.

Az uzsorakamatokra és a nagyfizetések megszüntetésére vonatkozó törvényt tárgyalja elsőnek a képviselőház.

A kormánytámogató *Keresztény Gazdasági és Szociális Párt* szeptember hó 30-án értekezletet tartott. A felszólalók közül *Gyömőrey Sándor* a rendkívül magas adókat megváltoztatását, az árverések felfüggesztését, a husz holdon felüli gazdáknak a vetőmagakcióban való bevonását kérte. *Turchányi Egon* terjesztette be ezután javaslatát a földtehermentesítő akció hiányainak pótlására. Indítványozta, hogy ne csak az árverés, hanem a végrehajtás alól is mentesüljenek a földek. Újabb három hónapos kíméleti időt kért. A gazdák további három évig mentesüljenek a törlesztés alól és csak a kamatot fizessék, amely ne legyen több, mint a bankráta plusz 2 százalékos. *Rakovszky Tibor* a következő határozati javaslatot terjesztette be: Utasítsa a párt a 33-as bizottságra delegált tagjait, hogy követeljen a kormánytól olyan sürgős intézkedést, amely a vagyonszállítási és megváltott földek kiosztása során járulékosjuttatottak részéről évente fizetendő válságárát a mai húszévesnek megfelelően állapítja meg. Az így megállapítandó válságár, figyelemmel a hátralelőkre, a mult évre visszamenőleg vetéssék figyelembe. A vagyonszállítási földekhez juttatottak közül a vitézségi érmesek, hadirokkantak, özvegyek és árvák a megváltási árból 25 százalékos kedvezményben részesüljenek.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök beszéde.

Ezután *Károlyi Gyula* gróf miniszterelnök kezített beszélni. — Ismételt hallottam és a sajtóban is olvastam, — mondotta — mintha várnának és szinte követelnének a kormánytól egy nagy, átfogó gazdasági programot. Az államkincstár mai helyzetében, ahol semmi fedezet nincs nagyobb dolgok keresztülvételére, ilyen program kidolgozása teljesen elméleti maradna, mert az keresztülvihető nem volna. A mai viszonyok között mást nem tehet a kormány gazdasági téren, mint ügyek-szik az exportot előmozdítani, és importot csökkenteni. Az exportfejlesztést másképp nem lehet megvalósítani, mint a megfelelő kereskedelmi szerződéseknél részben megkötésével, részben a már megkötött szerződéseknél kihasználásával, mert a termelés fokozása, vagy átirányítása már nem a miénk szól, hanem a jövőnek. Nekünk pedig elsősorban a mát kell megmenteni.

— Hallottam az aggodalmakat, hogy a hatmillió méter-mázsza buza csakugyan exportálható lesz-e. Megnyugtathatom a pártot, ez inkább alacsonyban van számítva. Ebből már 1,4 millió méter-mázsza kiment. Természetesen a mai árakat tekintetbe véve, ez a hatmillió exportbuza nem jelenti azt, mint amennyit a jobb időkben jelentett volna. Emiatt azonban a kormánynak nem lehet szemrehányást tenni. E téren orvoslást várni a kormánytól naivitás volna. A világpiacon árak fölül teljesen független faktorok által befolyásolhatnak. A kormány egyéb eszközökön kívül csak a boletálval tud segíteni a gazdákon. Az 5—6 pengős világpárizási ár helyett így vidék és távolság szerint 11—14 pengőt kapnak a gazdák.

— Szó esett ismételt — folytatta általános figyelem középpontjába a miniszterelnök — az ugynevezett *valuasiberekről*. Három körülményre akarok rámutatni, mint ahol az állampolgári kötelesség teljesítésének kijátszása mutakozhatik. Az egyik a *tökevagyonnak az országból való kimenekülése*. Még nem tudhatja senki, mi lesz a foganatja az erre vonatkozó rendelkezésnek. Igen nagy pénzügyi eredményt azonban bajosn várhatunk. A másik pont a *jóvedelmi adóalap részbeni eltöltése*. A harmadik kategória, amely a legnagyobb, az *adóemfizetés*. Itt súlyos mulasztás terheli az ország lakosságának egy jó részét és mulasztás terheli a régebbi kormányokat is, amelyek túlságosan enyhe kezeléssel módot nyújtottak arra, hogy ezek az adóhátralelők ennyire felgyűljenek. Százötvenmillió körül van az állambáztartás hiánya. Ennek az eltrintetésére voltunk kénytelenek hozni ezeket a valóban drákói szigorú rendeleteket és adófelemeléseket. Ezzel szemben 220 millió pengő adóhátralelők van, vagyis, hogy ha az adók normálisan folytak volna be, legalább is deficit nem lenne. A kormány ma is azon az állásponton van, hogy akik képtelenek megfizetni az adót bármilyen oknál fogva, ott *elsősorban halasztást, végső esetben még adóclengedést lehet alkalmazni*. De hogy, ha nem a képesség, hanem a fizetési készség hiányzik, ott *kénytelen a kormány az adómorál érvényesítése végett szigorúban eljárni éppen a többi tisztességesen, becsületesen fizető adózó miatt*.

— Néhány törvényjavaslat-tervezetet hallottam itt, — folytatta a miniszterelnök. — Jelenthetem, hogy a nagy fizetésekre vonatkozóan, az összeférhetetlenségre vonatkozóan, az uzsora-bankkamatokra vonatkozóan a törvényjavaslatok munkában vannak. Ezek azonban nem a 33-as bizottság elé tartoznak, hanem törvényhozási intézkedést igényelnek. Ezek lesznek az első javaslatok, amelyekkel a kormány a törvényhozást foglalkoztatni fogja.

— A vetőmagakció kiterjesztését is kérték. Tudom, hogy a husz hold alacsonyabban megszabott értékhatár, de számolni kell azzal is, hogy a rendelkezésre álló összegnek is igen alacsonyabban megszabott határai vannak.

— Kérlek mindnyájatokat, — fordult végre a miniszterelnök a párt tagjaihoz — Budapesten is, vidéken is minden rémhírterjesztő ellen a legerősebb és a legmeggyőzőbb propagandával lépjétek föl, mert a mai hisztérikus hangulatban mentől fantasztikusabban buta egy hír, annál szívesebben terjesztik.

A miniszterelnök beszédét *Zichy János* gróf köszönte meg.



Hogyan lehet nyerni a m. kir. osztálysorsjátékon?

Ezen sokan törték már a fejüket és töprengenek állandóan.

Feltétlen bizonyosság nincs, számítás nem is lehet, de

**szerezése, esély ...
az van és biztos
a reménység!**

Minél több sorsjegyszámmal van érdekelve, annál nagyobb a valószínűség, annál több az esélye!

Ezért vesznek nemcsak egy sorsjegyet, hanem — aki csak teheti — több sorsjegyszámmal vesz részt a sorsjátékban és

**igy növeli a nyerési
esélyét és fokozza
a reményét.**

Tanácsos most az első osztálynál megszerezni a sorsjegyeket, mert egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az előző osztályok árait is meg kell fizetni. 84.000 sorsjegy, 42.000 nyerevény, tehát minden második sorsjegy nyer!

Első húzás október 16-án kezdődik

Sorsjegyek hivatalos áron:

Egész 24 pengő	Fél 12 pengő	Negyed 6 pengő	Nyolcad 3 pengő
----------------------	--------------------	----------------------	-----------------------

az összes árusítóknál kaphatók.

Sorsjegyárak és nyeremények aranypengőben.

MEZŐGAZDASÁG

A körtefalevelek barnulása.

Irta: Urbányi Jenő dr.

Ez a betegség különösen a fiatal körtefák nagy pusztítója, de a körtefán kívül megtámadja még a birskörte-, naspolya- és ritkán az almafát is. A betegség már kora tavasszal, nem sokkal a levélfakadás után (április végén, május elején) a fiatal leveleknek színén, majd a fonákján is számos kicsi szabálytalan sötétvörös (karminpiros) folt alakjában jelenik meg. E foltok különösen áteső fényben (ha átvilágítjuk), nagyon jól láthatók. A fiatal zsenge levelek növekedésével a foltok is növekednek, majd megbarnulnak, egymással összefolynak s a foltok közepén rendszeren kissé fényes, kerek kéregszerű bevonatok képződnek. A levelek össze-vissza görbülnek, szélei felhajlanak, elszáradnak és korán lehullanak. Sokszor már július végén kopaszán állnak a megtámadott fiatal fák. Legfeljebb csak a hajtásvégeken vannak még rajta az egész fiatal, akkor kibontakozott levelek. Nagybörművi fertőzés esetén a fiatal hajtásvégek levelein, de még a gyümölcsökön is fellepnek az említett foltok. Az erősen megtámadott körtevadoncok és ojtványok a faiskolában már messziről felismerhetők sötétbarnaszínű lombozatukról és seprőszerűen felálló ágaikról. A foltoslevéletű, vagy lombtalan vadoncok, illetve oltványok, természetesen, visszamaradnak fejlődésükben, meggyengülnek, sőt ki is száradhatnak.

A betegség okozója egy élősködő gomba, amelynek fonalai, a levél szöveteiben élve, barna foltok elkérgesedett



I. Rákóczi Ferenc nejének, Brandenburgi Katalinnak menyasszonyi ruhája,

a budapesti iparművészeti múzeum kiállításán.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A francia államférfiak berlini látogatásáról kiadott hivatalos közlemény szerint a tárgyaló felek megállapodtak abban, hogy vegyes német-francia bizottságot alakítanak, melynek feladata a két országot érdeklő gazdasági kérdések megvizsgálása. Meg fogja vizsgálni mindenekelőtt annak lehetőségét, hogy a fennálló gazdasági megállapodásokat kiépitse és új megállapodásokat kössön. A bizottság új piacelhelyezési lehetőségeket is kutatni fog. A német és francia kormány képviselőinek meggyőződése az, hogy ezzel a megegyezéssel a felépítő munkának alapjait rakták le.

Az angol font árhullámszáásával kapcsolatban az Angol Bank 5½ százalékról 6½ százalékra emelte fel a leszámítolási kamatlábat. Svédországban, Norvégiaiban és Dániában ugyancsak felfüggesztették a jegybankok aranyfizetési kötelezettségét és szintén emelték a hivatalos bankrátát. A bulgár nemzeti bank és görög jegybank ugyancsak emelték a kamatlábat és a külföldi pénzforgalom terén korlátozásokat léptettek életbe. Hasonló intézkedésekre kényszerült Csehország is. A Nemzetközi Fizetések Bankja, mely Zürichben székel, hírek szerint nemzetközi pénzgétséget akar bevezetni. Londonban az alsóház törvényjavaslatot szavazott meg az árdragítás megakadályozására.

Spanyolországban a forradalom óta még mindig nem csillapodott le a nyugtalanság. Egymást érik a zavargások, melyeket rendbontó elemek rendeznek. Az elmúlt héten Madridban, a parlament épületét akarták levegőbe röpiteni örült anarchisták. A merénylet a rendőrség éberségén megghiúsult. Barcelonában súlyos összeütközés zajlott le a rendőrség és a tüntető kommunisták között. Sevillában utcai harcra került sor kommunisták és szindikalista munkások között.

Ausztriában a nemzetgyűlés elé a következő szanáló törvényjavaslatot terjesztik: A tisztviselők fizetését 4-5-6 százalékkal csökkentik. A megüresedett állásokat nem töltik be. 1932 szeptember hó 30-ig a hadseregbe új legénységet, altiszteket és tiszteket nem vesznek fel. Bevezetik a válságadót és az agglégényadót, továbbá felemelik a vagyonadót. Kivetnek a személyi- és teherkocsikra közlekedési adót; a benzínadót felemelik. A sör és cukoradópótlékok további két évre meghosszabbítják.

202/1931. szám.

Felvétel a székesfehérvári m. kir. téli gazdasági iskolába.

A székesfehérvári m. kir. téli gazdasági iskolában a tanév november hó elsején kezdődik. Az intézet célja, hogy kigazdák és kisbérlok fiait hazafias szellemben nevelt, tanult gazdákká képezze ki, kik képesek legyenek saját birtokukat okszerűen kezelni. Az iskola tanterve felöleli az összes gazdasági szaktantárgyakat, valamint közismereti tárgyakat és háziipart. A vidéki gazdaifjak az iskola internátusában nyernek az egész tanfolyam tartamára 200 (kettőszáz) pengőért teljes ellátást, mely összeg 50 pengős havi részletekben is fizethető. Az elméleti oktatás a négy téli hónapra, u. m. november, december, január és februárra terjed ki. Felvételi feltételek: betöltött 17 éves életkor, egészséges testalkat, irni, olvasni tudás és szülői beleegyezés. Mindazok, akik az iskola 1931-32-ik tanévre felvételnél kívánják magukat, forduljanak bővebb felvilágosításért az iskola igazgatóságához (Székesfehérvár, Horthy Miklós-tér 48. szám.)

közepének felületén, sötétbarna telepeken egész nyáron hozzák létre a nyári spórákat, amelyek sokszor még decemberben is életképesek. Ezek a nyári spórák vízben (eső vagy harmatcseppekben) könnyen csíráznak s ha a szél útján ilyen alkalmas helyekre kerülnek, újabb fertőzéseket okozva, terjesztik tovább a betegséget. A földre hullott leveleknek foltjain a tél folyamán fejlődnek ki az áttelelést szolgáló termőtestecskék, amelyek kb. áprilismájusban érnek csak meg, amikor a bennük lévő tömlők-ből kiszabadulnak a tömlőspórák, amelyek az akkor már kibontakozott levelekre kerülve s ott kicsirázva indítják meg a következő évi megbetegedéseket.

Az egyes körtefajták különbözőképpen viselkednek e betegséggel szemben. Vannak nagyon ellenálló, kevésbé ellenálló és erősen fogékony fajták.

Védekezés: 1. Termesztésre megfelelő ellenálló fajták választandók.

2. Megbetegedett foltos levelek, hajtások, esetleg gyümölcsök a fáról eltávolítandók és megsemmisítendőek.

3. A lehullott levelek mindenkor gondosan összegyűjtendőek és elégetendőek.

4. Ősszel a fák alja a csurgóig vagy még azon is tul, jó mélyen felásandó.

5. A permetezés bordói lével történjen. Először rügyfakadás előtt, vagyis lombtalan állapotban 2 százalékos, másodsor közvetlenül virágzás után 1 százalékos oldattal. A permetezés szükség esetén 2—3 hetenként 1 százalékos oldattal megismételhető.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Csak a borfogyasztási adó eltörlésétől várható a borértékesítés javulása.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara szőlő- és borgazdasági szakosztálya *Teleki József* gróf elnöklésével ülést tartott, amelyen a borértékesítés elősegítésére felmerülő újabb tervezeteket tárgyalták. *Hojos Miksa* gróf hangsúlyozta, hogy a bornak széssé való feldolgozása a borértékesítés kérdését nem oldja meg és nem ad elég segítséget a szőlőtermelőknek. A szakosztály ugy határozott, hogy *legelőszörban a borfogyasztási adó eltörlésétől és a kivétel elősegítésétől várja a borértékesítés javulását.* Megfontolandónak tartja azonban azt a javaslatot is, amely szerint körülbelül 800.000 hektoliter gyenge minőségű bor párlattal való kifőzés útján értékesítenék, különösen oly megoldással, hogy *ebben ne csak a nagypipari szeszgyárak, hanem a központi szeszfeldolgozók is vegyenek részt.*

A földművelésügyi miniszter olesőbbá tette a sertésszérumot és a paprikavizsgálati díjat.

A földművelésügyi miniszter eljárására az ojtóanyag-termelő intézetek október 1-től a sertésszérum árát literenként 120 pengőről 105 pengőre szállították le. Ez évben már ez a második árleszállítás, amennyiben szintén a földművelésügyi miniszter felhívására március elsejétől a szérum árát literenként 140 pengőről 120 pengőre mérsékeltek. Külföldön a sertésszérum elleni szérum drágább, mint Magyarországon, amennyiben gazdák részére literenként a perlebergi szérum 176 pengő, a frankfurti 170 pengő, a landsbergi 136 pengő, a berni 148 pengő, a leverkuseni 176 pengő. A földművelésügyi miniszter *Szeged város hatóságaihoz* leiratot küldött, amely a szegedi paprikatermelők régi óhaját teljesítette, amennyiben a *paprika vegyvizsgálati díját az eddigi díj felére szállította le.* Az 50 százalékos mérséklés a szegedi exporttöröknek évente körülbelül 100.000 pengős megtakarítást jelent.

Megindult a magyar sertésexport Csehszlovákiába.

Magyarország és Csehszlovákia ideiglenes megállapodást létesített a kereskedelmi szerződés megkötéséig. Ebben Magyarország 20.000 vagon túzifa behozatalára adott lehetőséget Csehszlovákiának, a magyar piacról viszont 29.000 darab sertést lehet a megállapodás értelmében a csehszlovák piacra vinni. A megállapodás alapján a magyar sertésexport a cseh piac felé már megindult.

Szerencséje lesz,

ha
nálunk
sorsjegyet
vesz!

HUZÁS MÁR

1931. október
16. és 19-én

TELEFON
286-47

BENKŐ BANK RT.
MÁGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSZEGY FŐELÁRUSÍTÓ
BUDAPEST VI ANDRÁSSY ÚT 56

Kitüntetett mezőgazdasági munkások. *Ivady Béla* dr. földművelésügyi miniszter elismerő oklevéllel és pénzjutalommal tüntette ki idősebb *Horváth Ferenc* és *Molnár Imre* honyi mezőgazdasági munkásokat évtizedek óta teljesített süheseg szolgálataukért. A kitüntetést szép ünnepség között adta át a járási főszolgabíró a kitüntetett mezőgazdasági munkásoknak, akiket a község lakossága is meleg ünneplésben részesített.

Zászlószentelés a török-szentmihályi földművelő körben. Szép ünnepség keretében tartotta szeptember hó 27-én a török-szentmihályi *Első Földművelői Kör* ötvenéves jubileumi közgyűlést, amelyen felszentelték a kör zöldszínű új selyemzászlóját. A magyaranyu ünnepséget *Gaál István* lelkész beszéde nyitotta meg, amely után *Mayerffy György* gazdasági felügyelő *Ivady Béla* földművelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta. *Mayer János* kisgazdasági miniszter képviselőben *Scabó Sándor* országgyűlési képviselő jelent meg az ünnepségen. A díszközgyűlés után hatszázterítékes közebed volt, amelyen több felköszöntő hangzott el.

Cegléd város beperelte Törtel és Jászkarajenő községeket. Cegléd városa a napokban pert indított *Törtel* és *Jászkarajenő* községek ellen, mert a két község évek óta nem fizeti a gazdasági kisvasút építési hozzájárulását. Az alispán egyezkedésre hívta fel a várost és a községeket s a községek az ügyben szeptember 28-án közgyűlést tartottak. A közgyűlésen mindkét község kötelezettséget vállalt a vasútépítési hozzájárulás fizetésére, amelyet 1932. évben kezdenek el. A községek ajánlatát elfogadás végett, Cegléd városához terjesztették elő.

Állami sofförtanfolyam Budapesten. Október hó 14-én este nyílik meg a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézetben. Budapest, VIII., József-körút 6. szám alatt a téli gépjárművezetői tanfolyam. A felvételt végett az intézet igazgatóságához ell fordulni.

Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítaniok arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „*Ferenc József*” keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi „*Ferenc József*” vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A „*Ferenc József*” keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Október 6.

Aradon ma bitófát faragtak . . .
Ősz volt, virághulló, ködös őszi reggel,
és szívbemarkoló, néma rekvíemmel
lehullt a virága a magyar tavasznak.

Mámoros illatu 48-as tavasz,
örök magyar álom, szent keletigézet . . .
. . . Aradon ma csendes, könnytelen sírással
temetett a magyar . . . — Örök magyar végzet. —

. . . És most bús magyarok ünnepelni jöttünk.
Szívünk szent tüzeben úgy ragyog a sok sír,
glóriásan, büszkén . . . s feltűnik közöttünk
a tizenhárom éves, magyar tavaszmartír.

Ma, október hatján ünnepelni járunk.
Élesztgetjük szívünk ős szent emléklángját . . .
. . . esodát látó szemmel csak várunk, csak várunk,
. . . vadvirágos tavasz hajnalpirkadását . . .

. . . és akkor, ha a jel feltűnik az éjben,
az egyik kapnak szívünkéből a lángok,
dalosan, mosolygón, hajrással, mint régen,
ámulatba ejtjük az egész világot.

mikor a rekvíem csatadallá válik,
mikor emelt feje lesz majd a magyaroknak,
akkor, akkor fogunk, tudunk ünnepelni,
addig . . . Aradon ma bitófát faragnak.

. . . Addig élesztgetjük szívünk emléklángját,
a szent máglyát, melyen elhamvadunk, ha kell,
csillogó szemekkel, dacosan, rózsásan,
melyet arcunkra a szabadság leheli,

s mosolygón kiáltjuk bele a világba;
„Beteljesült minden, végzet, turánútok!”
. . . és ha virág fakad kiömlő vérünkéből,
örök tavasz borul tizenhárom rátok.

Irta: LUKÁCS JENŐ (Szigetesép).



Világhírű Hicó gyermekkosci nagy-
bani árban, bőroldalas, ernyővel
süllyeszhető — P. 46.—
faoldalas, ernyővel süllyeszhető P. 65.—
angol modern kosci P. 75.—; 80.—; 90.— 98.—
játék babakosci erős sport P. 5.— 6.—
játék babakosci ernyővel P. 9.— 10.80
finom babakosci P. 17.—
gyermektriciklí, 3—5 éves gyermekeknek, elől nagy kerékkel,
állítható nyereggel, kisebb P. 15.—, nagyobb P. 17.—
gyermekautó, piros vagy fehér színben, párnázott
láncajtással P. 40.—
P. 50.—

Nagy javítóműhely, képes árjegyzék ingyen.
Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

Községének adta kölcsön pénzt egy amerikai magyar.
Dettl István című gazdálkodó a közelmúltban huszezer pengő
kamatmentes kölcsönt adott községének, hogy abból felépítsék
az új községházát. Dettl nemrégiben került haza Amerikából,
s nehéz munkával összegyűjtött pénzceszkjét adta községének,
hogy ezáltal lehetővé tegye a munka nélkül tengődő iparosok
foglalkoztatását.

A Magy. Kir. Osztálysorsjáték főárusítói kérik, hogy akik
a postán küldött sorsjegyek árát még nem egyenlítették ki,
szíveskedjenek a megfelelő összeget azonnal megfizetni, mert
a nyereségnyíró és minden más jog csak úgy biztosítható,
ha a sorsjegyek ára az előírt 30 fillér költséggel együtt a hu-
zás előtt kiegyenlített. Ha azonban bármely oknál fogva a
sorsjegyeket nem akarják megtartani, küldjék azonnal vissza
az illetékes helyre, mert a főárusítóknak nagy kárt okoznak,
ha azokat postafordultával nem kapják vissza.

Önbetörést követett el egy alezredes. Aranyossy Béla
nyugalmozott alezredes október hó 2-án bejelentette a buda-
pesti rendőrségnek, hogy előző éjszaka ismeretlen tettesek ki-
rabolták Pomázon levő villáját, amelybe csak nemrégén költözött
be. Az alezredes a feljelentés alkalmával átadta az elvesztett
holmaj jegyzékét is. A rendőrség széleskörű nyomozást indított
a rablók kézrekerítésére és hamarosan megállapította, hogy a
betörést az alezredes saját maga követte el, hogy ilyen módon
hozzájuthasson a 20.000 pengős biztosítási összeghez. Az elrabolt
holmikar Aranyossy vidéken lakó ismerőseinél helyezte el.
A megtévedt Aranyossy Bélát a katonai ügyészség letartóztatta.

Enyhítették a Bethlen-kormányt sértő gazda büntetését.
Még múlt év január 9-én a verpeléti népházban Kánzó György
népművelődési előadást tartott, amelyen szóba hozta a Bethlen-
kormány tagjainak Genfben folytatott tárgyalásait. Kánzó
előadását a hallgatóság zajos közbekiáltásokkal fogadta s
amikor a kormány tagjainak külföldi szerepléséről beszélt,
egyek szerint vitéz Katona István földműves közbekiáltott:
Ingyenlő, szédülő, chenkorász gazemberek! Feljelentés foly-
tán büntetőeljárás indult vitéz Katona ellen, akit durva becsü-
letsértés miatt az egri törvényszék háromhónapi fogházra
ítélt. Fellebbezés során az ítélőtábla most tárgyalta az ügyet
és a gazdálkodó büntetését ötszáz pengő pénzbüntetésre szállí-
totta le.

Ismeretlen fiatalember és árvalány öngyilkossága. Szeptem-
ber hó 30-án délután 4 órakor Budapesten, a Margitszigeten
szolgálatot teljesítő egyik rendőrszemem fegyverdörrenésre lett
figyelmes. Amikor a rendőr a lövés irányába ment, a szigeti
romok közelében a földön fekvő átlótt halántékkal talált egy
husz év körüli fiatalembert. Mellette feküdt a revolver, amellyel
az öngyilkosságot elkövette. A mentők már nem tudtak segíteni
az öngyilkos fiatalemberen, akinek holttestét a bonctani inté-
zetbe szállították. A rendőrség kutatja az öngyilkos kiletét.
Röviddel a fiatalember öngyilkossága után a Belvárosban az
egyik bérpalota harmadik emeletéről az udvarra vetette magát
egy jól öltözött fiatal leány. Az öngyilkos halálra zuzta magát.
A halott leány kizárólag újsgáppapírszeletet találtak, ame-
lyen csak annyi állott: *elkeseredett szegény árva leány.* A
rendőrség megindította a nyomozást a leány személyazonosságá-
nak megállapítására.

Tekintse meg mindenki, akinek olcsó, de jó árura van szük-
sege, már a köztudatban is elismert szennázációs olcsóságokat
csak az udvarban: **Király-utca 32.** szám alatt levő *Olcsó Mar-
dékvásár és Textiltraktár,* ahol 3 méter 140 cm. széles divatos
férfi öltönytöveket, sötétkék és fekete színben is, elsőrendű
minőségben, hozzávalóval együtt **29 pengő 88 fillérért** kaphat.
Bővebbet lapunk mai számában található hirdetésben. Rendel-
jen gyorsan, míg a készlet tart.

Felhívjuk nagybecsű olvasóink figyelmét!

TÖMÖRY ÉS TÁRSA

bank- és pénzváltóüzlet

Budapest, V., Erzsébet-tér 7. sz.

a **Magy. Kir. Osztálysorsjáték főárusí-
tójának** lapunk szeptember 20-án mellékelt
nyomatványára, melyen immár haladéktalanul
rendeljen szerencsés sorsjegyet, mert a húzások már

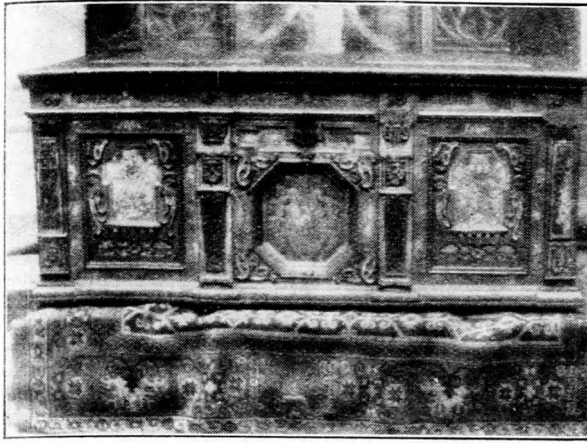
október hó 16-án kezdődnek.

Egy sorsjeggyel szerencsés esetben

**500.000 aranypengő
nyerhető.**

A sorsjegyek ára:

**Egész 24.—, fél 12.—, negyed 6.—
és nyolcad 3.— pengő.**



Bethlen Katalin kelengyés ládája a XVII. századból.
Kép a budapesti iparművészeti múzeum kiállításáról.

Kimentettek a kutból egy kilencvenkétéves öngyilkost.
Kaszás Károly kilencvenkétéves dunaszentgyörgyi gazdálkodó a napokban öngyilkossági szándékából beleugrott az udvarán levő 12 méter mély kutba. Az öreg gazdálkodó öngyilkosságát még idejében észrevették s így sikerült kimenteni az öreg gazdát életveszélyes helyzetéből. Kaszásnak a kutbaugrás közben egyik karja eltört.

Parittyázó gyerekek betörték a gyorsvonat ablakait. Szeptember hó 27-én délután Pestszentlőrinc határában rakoncátlan gyerekek parittyával bezúrták a *debreceeni gyorsvonat egyik kocsijának ablakait*. Amint a vizsgálat megállapította, a fiúk gummipuskával madarakra lövöldöztek és a kavicsok az elhaladó gyorsvonat ablakait érték. A parittyázó gyerekeket a csendőrség előállította.

A szerencse forgandó! Sokezer ember töpreng azon, hogyan lehetne kevés befektetéssel nagy vagyona szert tenni? Eközben figyelmen kívül hagyja azon tény, hogy sokmillió pengő készpénzt nyertek már eddig a m. kir. osztálysorsjátékon. De nyerni csak annak lehet, akinek sorsjegye van. Ezért rendeljen ön is még ma a népszerű Benkő Bank (Budapest, Andrássy-ut 56.) sorsjegyeiből egy levelezőlapon szerencse sorsjegyet. Telefon: 28-6-47.

Meghalt Lányi József püspök. Szeptember hó 28-án Budapesten elhunyt *Lányi József dr.*, tinnini római katolikus püspök, nagyváradi kanonok, volt főrendiházi tag. Az elhunyt egyháztársaság a világháború előtt öt éven át volt magyar nyelvtanárja *Perenc Ferdinánd* néhai trónörökösnek. *Lányi József* püspök holttestét szeptember hó 30-án Budapesten a kerepesi temetőben helyezték nyugalomra. A püspök temetésén a magyar katolikus élet számos vezető egyénisége jelent meg; ott voltak a sírnál a megszállott Nagyvárad kiküldöttei is. Szeptember 30-án délelőtt az Egyetemi-templomban *Lányi József* lelkielődéért szentmise volt, amelyen *Sérédi Jusztinián dr.* bíboros hercegprímás is megjelent.

Német tábornok hirtelen halála Budapesten. Október hó 2-án este szívszélhűdés következtében váratlanul elhunyt Budapesten *Hermann von Felbert* nyugalmazott német vezérőrnagy. A tábornok hetekkel ezelőtt érkezett Magyarországra és itt több vadászaton vett részt. Legutóbb *Apponyi Rezső* gróf birtokán vadászott, ahonnan október 1-én a fővárosba utazott. Október 2-án Budapesten a Dunapalota szállóban levő lakásán a tábornok öltözködés közben rosszul lett és mire az orvos megérkezett, meghalt. A tábornok halálát szívszélhűdés okozta. *Hermann von Felbert* hirtelen haláláról táviratban értesítették Németországban levő hozzátartozóit.

A Ratinolról az elismerőlevelek tömege nyilatkozik dicsőítően. A többek között ezt írja *Andrássy Mihály* gróf szigetvári intézősége: „A „Ratinol” nagyon jó eredménnyel végződött. — Így ír *Ferentzi Géza* erdőteleki községi főjegyző: „A két év előtti patkányirtás csodálatosan teljes eredményre vezetett, amennyiben a községi tenyészapaállatok istállójába befészkelődött patkányokat a „Ratinol” előírásos használata teljesen kiirtotta.” — Ezen irtóanyag beszerezhető: Ratinol Laboratórium, Budapest, Murányi-utca 36.

A hatvani tanító gyilkosai a tábla előtt. Kovács Gyula hatvani tanító huzamosabb időn keresztül udvarolt *Varju János* nyugalmazott fiúto feleségének. *Varju* aztán az asszonnyal lakására hívatta a tanítót és ott felesége és kiskorú leánya segítségével agyonverte. Az egrí törvényszék halálközvetlen súlyos testi sértés büntette miatt *Varjut* hatévi fegyházra ítélte. *Varjuné* pedig három évi börtönnel sújtotta. A kislányt, aki apja parancsára segítette a halálos ütegelésben, a bíróság felmentette. Az ügyet most tárgyalta az ítélőtábla, mely szándékos emberölés büntette miatt *Varju János büntetését tíz évre, Varju Jánosné büntetését pedig öt évre emelte fel.*

Visszanyeri fiatalkori eredeti hajszinét, ha az „Ibis” kelti hajfijító regenerátort használja. *Okvetlen próbálja meg, 5—6 nap alatt bajszának, szakállának visszaadja eredeti természetes színét.* Itt az a fődolog, hogy **nem festék, nem ártalmas.** A hajhagymát életre kelti és a haj eredeti színét nyeri vissza. Például, ha valakinek szőke haja volt, az szőke lesz, ha barna volt, barna lesz és így tovább. Tegyen egy próbát és rendeljen egy üveggel, hálás lesz érte. A *Vasárnap*-ra való hivatkozás mellett kedvezményben részesül. Megrendelhető: *Vellner Herkules-drogéria*, Budapest, Kálvin-tér 5. szám. Postai csomagokat utánvét mellett szállít.



MINDHÁRMAN

EGYHANGULAG

elhatároztuk, hogy okvetlen megtekintjük, már a köz-
tudatban is elismert szenzációs olcsóságot a

3	méter 140 cm széles, divatos férfi-öltönyzövet, kitünő minőségben, sötétkék és fekete színben is, hozzávalóval együtt, vagy 3 méter női, vagy férfi, öszi, télikabátzövet P	29 ⁸⁸
	méter ingzeffir, ágyneműkanavász vagy kitünő pamutgyöles vagy 3 méter női színes fehérnemű-anyag P	1 ⁹⁸
	méter tweed, vagy schottis női kelme, vagy 3 méter gyönyörű mintás bársonyflanell vagy fehérhátu bársony P	4 ⁴⁴

FIGYELEM! 140 cm széles csikos nadrágszövet, kitünő minőségű fluóltönszövet méterje P 3.90, női, vagy férfi zsebkendő darabja 29 fillér, férfiokni párja 39 fillér, téli zokni 69 fillér, meleg női harisnya párja P 1.18, 2 méter hosszú kitünő kész lepedő darabja P 3.88, kész paplanlepedő darabja P 6.90, duplazaffros divatos férfiing darabja P 3.90, hosszú köper alsónadrág darabja P 3.80, virágos dattapalan darabja P 9.80, pikétőröngyöz, vagy pohár-törő darabja 59 fillér, bőrérős angin, vagy kitünő pamutvaszon, vagy ágyneműkanavász méterje 98 fillér.

Kapható:

● **CSAK AZ UDVARBAN** ●

Cím: **Olcsó Maradékvasár és Textilraktár**
32. KIRÁLY-UTCA 32. alatt

Postai rendelésekef 36 év óta lelkiismeretesen teljesítünk.

Itt levágandó és rendelés alkalmával borítékban beküldendő

T. OLCSÓ MARADÉKVÁSÁR ÉS TEXTILRAKTÁR
Budapest, Király-utca 32.

Szelvény. A megrendelő neve*

*Olvasható, pontos címét kérik.

V. Lakhely _____ u. p.

A SÁTÁN

▼ REGÉNY

▲ IRTA: DIVÉKY ISTVÁN.

(5. közlemény.)

— Érdekes, — mondta halkan, mintha csak magának beszélne — eszerint ötvenkét perccel ezelőtt még látták Styx professzort...

— Igen... ötvenkét perccel ezelőtt lépett be hozzánk, hogy megkezdje előadását...

— Érdekes, — ismételte Pat. — Eszerint ötvenkét perccel ezelőtt Styx professzornak még életben kellett lennie...

— Természetesen.

— Nos, ez a szerencsétlen ember pedig, aki előttünk fekszik, legalább három óra óta halott...

A meglepetés halk kiáltása rebent el mindnyájuk ajkáról. Sokáig csend volt s ebben a terhes csöndben Smith Sámuel érezni vélte a vérszagot.

— Mit jelent ez?... Mit jelent? — dadogta.

Pat vállat vont s Simpson rendőrfőnök felé fordulva, egyszerű hangon ezt mondta:

— Ez azt jelenti, hogy az az ember, aki a Spiritiszta Klubban megkezdte az előadást, nem azonos azzal az emberrel, aki itt előttünk fekszik. Hogy a két ember közül melyik Styx professzor, azt ebben a pillanatban még nem tudom. Egyelőre csak az biztos, hogy itt két Styx professzor szerepelt s hogy a kettő közül az egyik — a gyilkos volt.

V. FEJEZET.

A halál torkában.

Pat jól tudta, hogy a Gyeheennához címzett csapatok találkozóhelye mindazoknak a gonosztevőknek, akik új zsákmányra éhesen Newyorkba jöttek. Szám-talan esetben itt találta meg azt a fonalat, amelyet követve megoldhatta a legnehezebb ügyeket is. Sohasem csalódott, ha innen indult el nyomozásaiban, ezért a Spiritiszta Klubban is a Gyeheennára gondolt abban a pillanatban, amikor kétségtelemmé vált, hogy a gyilkos is Styx professzor maszkjában jelent meg a Spiritiszta Klub tagjai előtt.

Más oka is volt, hogy a Hudson-parti csapszékre gondolt. Az egyik csaposlegény, Jimmy, a „barátai“ közé tartozott.

Furcsa „barátság“ volt ez! Pat valamikor megszimatoalta, hogy Jimmy is részt vett a milliomos Frank elrablásában. Ötéves história volt ez, sok munkát adott, de sikerült kimenteni a milliomos a zsarolók fogságából. Pat akkor kinyomozta, hogy Jimmy is tagja volt a bandának. El is fogta a rossz utra tévedt suhancot, akire így életfogytiglani fegyház várt, mert az Egyesült Államok törvényei irgalmatlan szigorúsággal büntetik az emberrablást. A fiatal Jimmy kétségbeesetten könyörgött, özvegy édesanyjára hivatkozott, akit — ha nem éppen becsületes keresetből is, de ő tart el, — Pat szíve végül is megérett a fickón és futni engedte. Jimmy azóta — ha nem szakított is

züllött környezetével, — mégis Pat hive lett és szám-talan esetben nagy szolgálatokat tett a detektiveknek. Szerette Patot, a maga furcsa módján, valamilyen há-lás eb-ragaszkodással s ez a ragaszkodás idővel egyre erősebb lett. Jimmy több ügyben együtt „dolgozott“ Pattal s eközben alkalma volt közelebről is megismer-ni azt az embert, akitnek szabadságát köszönhetett. Megismerte és őszintén megszerette. Az életét is oda-adta volna érte s egy vágya volt csupán, hogy haláláig Patot szolgálja.

A detektív észrevette, megérezte ezt a szeretettel teljes ragaszkodást és el is határozta magában, hogy Jimmyt kimentí a nem neki való környezetből. Szán-déka volt, hogy bejuttatja a detektívtestülethez, ahol Jimmy nagy hasznát vehetné tévedt élete ezernyi tapasztalatának. Egyelőre azonban az látszott a leghasz-nosabbnak, hogy a fiu a helyén maradjon, a Gyehe-nában és megfigyeléseiről, észrevételeiről híven beszám-oljon Patnak.

Ennek pedig Jimmy pompásan eleget tett. Meg-becsülhetetlen szövetséget jelentett Pat számára, mert a fiunak jó szeme, éles füle volt s a szíve is a helyén volt.

Pat úgy okoskodott, hogy elmegy a Gyeheennába, mert azt remélte, hogy ott — mint annyiszor máskor — ezuttal is megtalálja a keresett fonál elejét. Az volt a feltevése, hogy a gyilkos külföldről követte Newyorkba Styx professzort. Talán Indiában szegő-dött melléje s azóta járt a nyomában, míg el nem ér-kezett a kedvező pillanat: eltenni láb alól. A Gye-heennában az öt világrész minden sőpredékéből meg-fordult egynéhány diszpéldány, könnyen megállhatott tehát az a valószínű feltevése is, hogy a keresett, de még ismeretlen gyilkos is bekukkantott oda.

(Folytatjuk.)

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11., m. kir. földművelésügyi minisztérium) közlése szerint a következők

keresnek munkást:

Rék Béla dr. (Budapest, VII., Vilma királynő-ut 11. sz.) keres rákospalotai kertjéhez egy olyan, esetleg állásban is lévő, képzett, intelligens, jobbnodoru kertészt, ki a gyümölcs-diszfá-és virágkertészetet jól érti és havonként 1—2-szer, akár vasár-napi napon is, ellenőrzés és gyakorlati tanácsadás céljából a fenti kertet kezelni. — Vicenty Ödön ny. százados (Kerepes, Kertgazdaság), bérbeadná megegyezés szerinti áron ottani egy k. holdas virágkertészetét. Szoba-konyha lakás, kazánal fűt-hető üvegház, motorerős szivattyukut, felszerelt melegvízi ablakok, anya- és növendékvirágok. — Kerestetik azonnalra homoki gazdaságba egy olyan munkafelügyelő-béreggazda, ki maga is mindennemű gazdasági munkát végez. Értsen a szőlő-kezeléshez, méhészethez, disznóhizlaláshoz, tehenészethez. Évi konvenció: 10 métermáza buza, 10 métermáza rozs, 1 hold tengeri-, fél hold burgonya- 200 négyszögöl kertföld, lakás, fűtés, évi 32 pengő készpénz. Disznó- és tehéntartás, vagy tej, megbeszelés szerint. Jelentkezés bizonyítványmásolatokkal: Földművelésügyi minisztérium, V., Kossuth Lajos-tér 11., II. 207. sz. Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda.

Gyökerez és sima

szőlővesszőt, szőlőoltványt, gyümölcsfát

és egyéb faiskolai cikkeket jutánvos ártért szállít Szűcs Pál, államilag en-gedélyezett és ellenőrzött szőlővessző és faiskolája. Szatymaz (Szeged mel-lett). Árjegyzék ingyen. Ingyen csomagolás és díjtalan vasuti szállítás okt. 10-ig beérkező rendelés esetén.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

H nyit isszák
(á=a) d=1

(Beküldte Béres Miklós Jászapátiból.)

2. Pontrejtvény.

I . a . s . g . t . a . y . r . r . z . g . a .

(Beküldte Illés Mihály Hajdudorogról.)

3. Szórejtvény.

ség ség KÉT ség ség

(Beküldte Végel János Mélykutról.)

4. Szórejtvény.

abrosz

(Beküldte Lipták Ferenc Edelényből.)

5. Szórejtvény.

T 7
(-é) (é=e)

et

(Beküldte Szabéni Ilonka Geneshátpusztáról.)

6. Szórejtvény.

K ábránd becéző férfinév
(-p)

(Beküldte Jenczer János Cserdiből.)

A rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 45-ik számban közöljük.

A 39-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Perenkivüli**. 2. Pontrejtvény: **Talpra magyar, hi a haza**. 3. Szórejtvény: **Vadász**. 4. Szórejtvény: **Sors-huzás**. 5. Szórejtvény: **Ujság**. 6. Szórejtvény: **Énekkar**. 7. Szórejtvény: **Főnök**. 8. Szórejtvény: **Hadbíróság**.

Heljesen megfejtették: Bagi János, Török Béla, Nagy J. Ferenc, Fekete József, Kő Mihály, Eperjesy András, Katona Károly, Keresztos István, Barta Máté, Szarka Mariska, Bárany Sándor, Sziklai János, Szenner József, Kecskés Béla, ifj. Béres K. János, Huszár István, N. Czírok Ilonka, Széles József, Köröskényi Bertalan, Tar Kálmán, Kerekes Kálmán, Pető Ilona, Nád Zoltán, Hollós László és Várossy S. József.

Jutalomkönyvet nyertek: Barta Máté (Zalaegerszeg), N. Czírok Ilonka (Oroszi), ifj. Béres K. János (Jászapáti), Kerekes Kálmán (Hódmezővásárhely) és Szenner József (Kereke-liget).

A 40-ik számban közölt rejtvények megfejtését, a helyes megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Ki jár ma már ősz fejjel?

Okvetlen próbálja meg! 5-6 nap alatt

ŐSZHAJÁNAK, bajuszának, szakállának visszaadja eredeti természetes **„IBIS”** keleti hajfijító regenerátort használja! Nem festék, nem ártalmas. Egy üveggel 1.20, 1.60 P. Postai csomagokat utánvét mellett azonnal küldünk.

Főraktár: VELLNER Herkules Drogéria,
Budapest, Kálvin-tér 5. sz. Telefon: Aut. 847-80.



Eredeti

The Whitworth kerékpárok

Central-Bobbín varrógépek. Gramofonok és rádiók kényel és részletre. Alkatrészek nagyban árbán. Friss külsők P 5.80-tól, belsők P 1.80-tól, lánc P 2.80 tól stb. Nagy javító műhely. 1000 képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Október hó 11-én, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Jászdózsza, Kiskunfélegyháza, Tiszaföldvár. — **Kirakodóvásár:** Elek, Hódmezővásárhely. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Kiskunlacháza.

Október hó 12-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Apc, Bába, Dévanyá, Gyömrő, Győr, Jászalsószentgyörgy, Katymár, Körmen (sertésvásár bizonytalan), Kurd (sertésvásár bizonytalan), Lepsény (sertésvásár bizonytalan), Mezőcsát, Mohács, Nagyajom (sertésvásár bizonytalan), Nagydorog, Nagykőrös, Nágócs (sertésvásár bizonytalan), Noszlop (sertésvásár bizonytalan), Ozora (sertésvásár bizonytalan), Rácalmás, Sajószentpéter, Sárkeresztúr, Selye, Szulok (sertésvásár bizonytalan), Tápiószéle, Tiszánána, Tura, Vác. — **Kirakodóvásár:** Nagymaros.

Október hó 13-án, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Egerág, Gáva, Gönc, Kéty, Tápióbicske, Vásárosnamény.

Október hó 14-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés és kirakodóvásár: Mórág, Nyárad, Szakály (sertésvásár bizonytalan), Székesfehérvár.

Október hó 15-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Császársz (sertésvásár bizonytalan), Csetény (sertésvásár bizonytalan), Erdőtelek, Kercseliget (sertésvásár bizonytalan), Liget, Rum (sertésvásár bizonytalan), Somogyvár (sertésvásár bizonytalan), Zanka.

Október hó 16-án, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csenger, Veszprém. — **Marha- és sertésvásár:** Szarvas.

Október hó 17-én, szombaton.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csanádpalota. — **Lóvásár:** Szarvas.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Füvárosi árak október hó 5-én.)

GABONATÖZSDE

KÉSZÁRUPIAC

Buza, tiszavideki, 77 kg-os 8.05—8.25, 78 kg-os 8.20—8.40, 79 kg-os 8.35—8.55, 80 kg-os 8.40—8.65; felsőtiszai, 77 kg-os 7.85—8.00, megyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 7.80—7.90, 78 kg-os megyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 7.80—7.90, 78 kg-os 7.95—8.05, 79 kg-os 8.10—8.20, 80 kg-os 8.20—8.30. Rozs, pestvidéki és egyéb 8.70—8.85; árpatacarmány, elsőrendű 14.75—15.25, takarmány 14.25—14.50, sörárpa, felvidéki 18.00—20.00, egyéb 16.50—17.75; zab 18.00—18.50, tengeri 16.00—16.25 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza decemberre 9—9.19; márciusra 10.23—10.25; rozs márciusra 10.20—10.50; tengeri májusra 12.50—12.55 pengő métermázsánként.

A készrúpiac és határidőpiac gabonaárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) A külföldi vetők tartózkodása miatt az üzlet csak szűk keretek között mozog. *Lóheremag*, bár szilárd irányzatot követ, de miután a cséplési munkálatok csak lassan haladnak előre, kevés árú kerül piacra. Kis forgalom mellett az irányzat emelkedő. *Lucernamag*: Csak jóminőségű, világos árú iránt mutatkozik némi érdeklődés, irányzata lanya, ára csökkent. *Baltacimmag*: A termelők eddig csak kisebb tételeket ajánlottak, melyek könnyen találtak elhelyezésre, az utóbbi napokban enyhébb fordult időjárás által őszi vetésre való magvak, mint *pannonbüköny*, *szöszbüköny*, *ősi borsó*, keresettek. A *budapesti árú- és értéktőzse* hivatalos jegyzései 100 kilónként, *nyersáruért*, *budapesti paritásban*: Káposztarepce 20.25—21.25, köles 14.50—16, lucerna 70—80, lóherre 105—115, bíborherre 28—29, szöszbüköny 27—27.50, lenmag elsőrendű 21.50—22, lenmag másodrendű 21.25—22, kék mák 62—63, Viktória-borsó 20—24, zöld borsó 16—17 pengő.

Liszt. A *nyílt piacokon*: Buzdara 46—52, duplanullás finom tézfaltiszt 38—44, nullás 38—44, kettős főzöliszt 36—40, négyes kenyérliszt 35—38 fillér kilogrammonként.

Abrahtakarmánypiac. Árpakorpa 12.25, borsóhéj 12.50, borsókorpa 12, buzakonkoly 12, konkolydara 12.50, lenmagpogácsa 18, napraforgópogácsa 17.50, repcepogácsa 12.50, rozskonkoly 12, rozskorpa 10.50, rozsoscsu 10, rozstakarmányliszt 14.50, szójabab-pogácsaliszt nagyban 25, kicsiben 26, tökmepogácsa 20 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna másodrendű 8—9.50, harmadrendű, csomagolásra 6.75—7.50, muharszéna 8—11, lucernaszéna 11—12, lucerna és muhar keverve 10.50, lucerna és széna keverve 9, alomszalma elsőrendű 5—5.50 pengő métermázsánként.

Borjувásár. Élő borjúk, belföldi szopós: Elsőrendű 0.82—0.92, kivételesen 1, másodrendű 0.60—0.80 pengő kilogrammonként, élősulyban.

Tenyészmarhák és jármosókrök. Elsőrendű belföldi jármosókrök (tarka) 0.64—0.66, elsőrendű belföldi jármosókrök (fehér) 0.64—0.66, 1½—2 éves üszök 0.60—0.63, 1½—2 éves tinók 0.60—0.63, fiatal, frissen fejtelesen 0.90—1 pengő kg-ként, élősulyban.

Lóvásár. Csikó 25—100, igaz kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 350—560, igaz kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 220—400, alárendelt minőségű lovak 30—200, vágólovak 25—200 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb minőségű 76, közép 60, tehén legjobb 78, közép 46—65, eszontói való 26, gyenge 44, növendék 58—64 fillér kg-ként élősulyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 104—112, közép 112—124, nehézsertés 126—136, elsőrendű uradalmi keresztesített 124—126 fillér kg-ként élősulyban.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 0.55, tarka (40 kg-ig) 0.65, (40 kilón felül) 0.75, borjubőr (rövid lábba) 6.65 kilóig) 1.05—1.15, nehezebb 0.85—0.95 pengő kg-ként.

Husvásár. *Marhahús, a nyílt piacokon*: Rostélyos, vastagbűszin, felsől, fehérpesevény, hosszú, gömbölyű felsől 180—320, fartsó, lapocka, puhabűszin 160—280, eszontos oldalal 140—240, szegye, dagadó 120—180, gulyásnak való 120—180 fillér kilogrammonként. *Borjúhús*: Felszeletelt comb 260—320, sütnivaló 300—320, pörköltnek való 100—200 fillér kilogrammonként. *Juh- és bárányhús*: Juhcomb 160—240, lapocka 120—180, pörköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként. *Sertés*: Friss karaj 200—300, friss comb, tarja, lapocka 184—220, friss oldalal 160—200, füstölt sertéscomb, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalal 200—340, olvasztani való szalonna 156—208, sózott kenyérszalonna 140—220, füstölt 200—230, háj 170—208, zsíros tepertő 180—240, helybeli sertészsír 164—200 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő állatok, a nyílt piacokon*: Tyuk 200—300, eszírke 90—250, ruca 160—200 fillér darabonként. *Leült állatok*: Tyuk 170—240, eszírke 180—300, hizott ruca 140—170, sovány 120—140, lud hizott 150—180, sovány 140, pulyka hizott 180—200, ludmáj 300—700, ludzsír és háj 200—240 fillér kilogrammonként. *Tojás*: Friss tojások 11—12, főzötttojás 9—11 fillér darabonként.

Vad. A *nyílt piacokon*: Nyul, borbén, darabonként 300—450, kifejtve, bőr nélkül 140, szarvascomb 150—240, gerinc 400—450, lapocka 120—140, többi része 60—100, őzgerinc 400—500, comb 280—300, többi része 60—100, vaddisznó gerinc 200—240, comb 200—240, többi része 50—1000 fillér kilogrammonként.

Hal. *Élő állatok, a nyílt piacokon*: Harsa 350—500, ponty 160—240, kárász 120—200 fillér kilogrammonként. *Rák*: Folyami rák 10—50 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. A *nyílt piacokon*: Teljestej 28—36, lefőzött 16, aludttej 100, tejszín 260—320, tejföl 140—200, centrifugált teavaj tömbben 280—320, 10 dekás csomagolásban 320—420, főzöttvaj 220—280, szedett vidéki 220—280, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—70, juhtúró 180—240, keverttúró 140—200, juhsajt 200—280, sajt, ementáli, hazai 320—480, trappista, hazai 200—360 fillér kilogrammonként.

Száraz főzélék és száraz tészta. A *nyílt piacokon*: Lencse 30—64, borsó, hántolt, feles 44—80, bab, fehér, aprószemű 28—40, nagyszemű 46—100, színes 36—48, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A *nyílt piacokon*: Sárgarépa csomója 3—20, petrezselyem zöldjével, csomója 3—20, zeller zöldjével, újdonság, darabja 4—20, kalarábé darabja 3—6, karfiol 50—90, vöröshagyma, makói 22—24, közönséges 20—22, fokhagyma, zöldjével, csomója 36—60, cékla 16—26, fejeskáposzta, hazai 8—16, savanyított káposzta 40—46, kelkáposzta 14—24, vöröskáposzta, hazai 20—26, fejesaláta, hazai 5—14, fodrosaláta, hazai, darabonként 16—30, torma, hazi 50—160, ősziróza burgonya 10—12, nyári róza 12—16, Ella 10—12, közönséges 18—24, tömött rüperkegomba 160—320, mezei csiperkegomba 80—100, szegfűgomba 150—200, éti vargánya 160—250, tinóru gomba 120—200, száritott gomba 600—1000 fillér kilogrammonként. Hónapos retok csomója 6—10, ugorka 20—50 fillér kg-ként. Ecetben savanyított 100—120, víz 40—60, kovászos 40—60, salátának való kg-ként 10—30, paprika, apró 1—2, nagy paprika darabja 1—4, paprika nagy kilogrammonként 16—24, apró kilogrammonként 8—20, savanyított paprika kilogrammja 100—120, sütőtök kilogrammja 10—16, főzöttök kilogrammja újdonság 10—16, tök gyulált kilogrammja 24—32, paradicsom 18—26, konzerv literbe 60—70, vajgab 40—70, zöldbab újdonság 20—40, zöldborsó 70—120, sóska 18—30, paraj tisztított 20—26, gyökerez 16—20 fillér kilogrammonként, zöld tengericserő darabonként 5—10 fillér.

Gyümölcs. A *nyílt piacokon*: Nemes fajalma 26—80, közönséges 12—40, nyári édes 26—50, rétesalma 14—46, nemes fajkórte 36—120, közönséges 16—60, befőzni való 26—50, berkeneci szilva 22—50, birsalma 30—50, őszibarack 20—200, befőzni való 40—140, csemeszőlő 40—60, borszőlő 14—20, feketeszőlő 20—22, közönséges szőlő 20—26, som 26—40, áfonya 130—160, szilva 120—160, gyümölcsiz 140—320, nagy papírhéjú dió 90—120, keményhéjú dió 50—70, dióbél 360—500, magyorró, héjazott 320—400, mandula, héjazott 400—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A *nyílt piacokon*: Édesnemes paprika 340—400, fűdéses gulyás 320—360, rózsapaprika 260—320, erős 160—240, kereskedelmi 100—200, kék mák 96—120, pergetett méz 120—160, házi szappan 124—150, közönséges szappan 80—110 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A mustárak 0.30—0.50 pengő között váltakoznak klostereuburgi fokoként és hektoliterfokoként. Borszőlőt kg-ként 4—5 fillérért lehet venni. Öbörök iránt a kereslet tart. Miután a mustpiacok aránylag kevés vevő jelentek, az árak meglehetősen nyomottak.

Szesz és szeszitalok. Jegyezettett *finomított szesz* 100 hl. vételnél 154.14 P, 10 hl-en aluli vételnél 162.41 P + állami fogyasztási adó. A detailforgalomban finomított szesz 5 hl. vételnél 165 P-ért, 1 hl. vételnél 180 P-ért kell el. *Denaturált szesz* Budapestben 65 P, vidéken 61 P + forgalmi adó. *Gyümölcspálinka*: Törkölyszesz 260—270 P, nyári szilvaszesz, új 3.50—3.60 P, kék, új szilvaszesz 4—4.20 P. *Borpiac* 3—3.15 P ab termelőállomás + forgalmi adó.

Piapiac. *Fenyőfában* a készletek kimerülébe vannak, mert a szomszédos államok termelői erősen korlátozták az eladásokat. Az árak az összes cikkneknél felszárkadtak. — *Tüszifában* a kereslet meglehetősen, mert a hőkasszág egy része az importszén pótlására tüzfűt vásárol. A termelői árak vagononként mintegy 5 pengővel emelkedtek. Kétéves belföldi bükkasb ár 235—330, 1 éves 305—315, importbük 2 éves 335—340, 1 éves 310—315, tügly- és cserhasb, száraz 275—290, 1 éves 250—260 pengő budapesti paritásban. *Lombjában* a kereslet még nem indult meg, az árak nyomottak.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára október hó 5-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab*: Angol font 20.55 (22.05); dollár 5.71 (5.72); hollandi forint 2.28 (2.30); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.11 (1.12) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbre kerül*: Csehszlovákia 16.84 (16.98); szerb dinár 10.01 (10.11); francia frank 22.60 (22.90); lengyel zloty 63.40 (64.20); oláh leu 3.36 (3.46); osztrák schilling 78 (80) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Patkányt, egeret, mezei egereket csak „RATINOL” svábbogarat, csótányt, ruzsnit, hangyát, „Russin” irt gyökeresen! Mész állatra, emberre veszélytelen! Napiárban szállítja



Ratinal Laboratorium, Budapest, Murányi-u. 36.
Telefon: J. 31—586.

Gyűjtsünk előfizetőket a VASÁRNAP számára!